

Ocena wybranych gospodarstw oferujących jazdę konną w Krakowie i okolicach pod kątem ich aktualnego stanu oraz preferencji osób jeżdżących

Evaluation of selected farms offering horseback riding in Krakow and its surroundings according to their current status and riders expectations

Ewelina Moniowska, Piotr Kacorzyk, Wojciech Szewczyk

Katedra Łąkarstwa
Wydział Rolniczo-Ekonomiczny
Uniwersytet Rolniczy w Krakowie
Al. Mickiewicza 21, 31-120 Kraków
e-mail: rrkacorz@cyf-kr.edu.pl

Abstract. The study is based on questionnaires people, who benefit recreation with horses and by using own evaluation criteria. Riding people preferences, grassland condition, maneges, areas used for horse riding, buildings and promotion on websites have been evaluated. The study included five farms near Krakow, offering horseback riding. Overall evaluation showed that among examined farms A occupied the first place with result 7,2 points. Followed object with insignificantly lower rank was D (7,0) and subsequently C (6,6) and E (6,1). Whereas the most poorly evaluated was B, which achieved only 5,7 points.

Słowa kluczowe: jazda konna, walory krajobrazowe, budynki inwentarskie, oczekiwania osób jeżdżących
Key words: horseback riding, landscape values, livestock buildings, the expectations of riders

Wstęp

Pojęcie agroturystyki łącznie jest z formą wypoczynku na terenach wiejskich o charakterze rolniczym, z bazą noclegową w gospodarstwie i aktywnością rekreacyjną, związaną przeważnie z uprawianiem jazdy konnej (Drzewiecki 2001). Z propozycji tych zaczęli korzystać przeważnie turyści polscy (90%) ale także i goście z zagranicy – 10% [Wiatrak 2003].

Konie od wieków należały do pewnego stylu życia na wsi. Współcześnie są one użytkowane jako wierzchowce do sportów, rekreacji i agroturystyki. Aby konie mogły spełniać swoje przeznaczenie eksploatacyjne, powinny one oprócz cech genetyczno-hodowlanych, mieć zapewnione odpowiednie warunki utrzymania i żywienia. Terenowa jazda konna powinna odbywać się na arealach zapewniających optymalne warunki i bezpieczeństwo dla ludzi i zwierząt.

Bardzo często, aby uatrakcyjnić formy rekreacji turystów, zaczęto także ich wdrażać do wykonywania zabiegów pielęgnacyjnych przy koniach w pomieszczeniach, stajniach i wybiegach. Jazda konna zatem niezależnie

od stanu zaawansowania jeźdźców stawała się przyjemnością, ale także wymuszała na jeźdźcach właściwe postępowanie, którego celem było utrzymanie należytego stanu gospodarstw i dobrostanu koni (Muir, Sly 2002).

Jazdy konne w danym obiekcie muszą być nie tylko na tyle atrakcyjne, aby przyciągnąć gości (walory krajobrazowe i rekreacyjne tras przejazdowych) gospodarstwo powinno posiadać stado odpowiednio ułożonych koni i wysoki standard pomieszczeń dla zwierząt.

Biorąc pod uwagę wyżej wymienione wymagania, jakie powinny być spełnione, za celowe uznano zebranie i przeanalizowanie uzyskanych informacji oraz dokonanie oceny ofert rekreacyjnych. Uzyskane oceny porównano z oczekiwaniami osób jeżdżących konno.

Materiały i metody

Badania wykonano w okresie od kwietnia do października 2008 roku w pięciu ośrodkach oferujących jazdę konną w Powiecie Krakowskim. Ośrodki te znajdują się w następujących miejscowościach: A – Czernichów, B – Kraków, C – Michałowice, D – Nielepice, E – Rząska.

W oparciu o własną ocenę, która została przeprowadzona czterokrotnie w ciągu roku, wystawiono badanym podmiotom noty w skali od 1 do 10. Maksymalną ocenę przyznawano obiektom wzorowym, a obiekty bardzo dobre oceniano na 8-9 punktów. Dla oceny na 6-7 punktów przyjęto stan dobry, a 4-5 punktów uzyskiwały obiekty zadowalające. Za ocenę mierną i nie do przyjęcia przyznawano odpowiednio 3-2 i 1 punkt. Przeprowadzone zostały również wywiady ze 104 osobami (64 kobiety, 40 mężczyzn), jeżdżącymi konno w badanych gospodarstwach. Wartościowano następujące elementy badanych obiektów: użytki zielone, ujeżdżalnie, tereny przeznaczone do jazdy konnej, zabudowę oraz reklamę na stronach internetowych. Każdy z tych elementów został podzielony na komponenty, które podlegały szczegółowej waloryzacji.

Wyniki i dyskusja

Analizując wyniki zawarte w tabeli 1 daje się zauważyć, że dla osób ankietowanych ze wszystkich grup wiekowych użytki zielone są ważnym elementem przy wyborze gospodarstwa do jazdy konnej. Można przypuszczać, że powodem tego są po pierwsze kwitnące łąki i pastwiska jako element piękna krajobrazu, po drugie przekonanie osób wybierających przejażdżki konne, że dobry stan użytków zielonych zapewnia koniom w danym gospodarstwie dobre warunki bytowe, oraz po trzecie to, że jazda po takim terenie zapewnia komfort ludziom i zwierzętom (Kryszak, Grynia 2000).

Tabela 1. Czynniki wpływające na wybór gospodarstwa w ocenie osób jeżdżących (%).

Table 1. Factors influenced on farm choice by riding people (%).

Grupa wiekowa Age group	Użytki zielone Grassland	Ujeżdżalnie Maneges	Zabudowa Buildings	Teren do jazdy Area for riding
<25	79	42	51	76
25-35	82	7	24	92
35-45	63	24	79	87
>45	84	88	91	12

Na preferencje gospodarstw osób z najstarszej grupy wiekowej silniej wpływa infrastruktura (ujeżdżalnie i budynki) niż atrakcyjność terenów do jazdy konnej (tab. 1).

Oceniono także stan ujeżdżalni ze względu na bezpieczeństwo osób jeżdżących, punktując rodzaj podłoża, wielkość ujeżdżalni, stan ogrodzeń, wyposażenie oraz komfort (tab. 2).

Tabela 2. Ocena stanu użytków zielonych, ujeżdżalni i terenów przeznaczonych do jazdy konnej (skala od 1 do 10).
 Table 2. Evaluation of grassland condition, maneges and areas destined for horse riding (scale from 1 to 10).

Podmiot oceny Subject of evaluation	Gospodarstwa – Farms				
	A	B	C	D	E
Użytki zielone – Grassland					
Skład gatunkowy Species composition	9	4	7	6	8
Szacowany plon Prospective yield	8	2	8	7	8
Wielkość pastwiska Size of pasture	10	1	8	10	9
Stan ogrodzeń Fences condition	10	1	4	4	7
Średnia ocena Average mark	9,3	2	6,8	6,8	8
Ujeżdżalnie – Maneges					
Podłoże Ground	9	4	8	9	7
Wielkość Size	10	4	7	10	7
Wyposażenie Equipment	8	10	4	7	8
Komfort i bezpieczeństwo Comfort and safety	10	7	4	10	9
Średnia ocena Average mark	9,3	6,3	5,8	9	7,8
Tereny do jazdy – Areas for riding					
Wielkość Size	10	8	8	10	8
Ukształtowanie Shape	10	7	8	10	9
Drogi dojazdowe Roads	9	4	8	10	8
Oznakowanie – mapy Indication – maps	1	4	4	3	1
Wartość krajobrazowa Landscape value	10	10	8	10	8
Bezpieczeństwo Safety	9	1	8	9	7
Średnia ocena Average mark	8,2	5,7	7,3	8,7	6,8

Najwyższe oceny otrzymały gospodarstwa A i D, położone poza Krakowem, ponieważ nie mają one ograniczeń co do wielkości pastwisk. Gospodarstwo B otrzymało maksymalną notę za wyposażenie ujeżdżalni, ale pozostałe elementy oceniono zdecydowanie słabiej. Z tego wynika, że wysokie koszty wyposażenia ujeżdżalni nie korespondują z ogólną oceną ze względu na ograniczenia przestrzenne. Natomiast gospodarstwo C mimo dużego potencjału rozwojowego nie stworzyło bezpiecznej i komfortowej ujeżdżalni (tab. 2). Wydaje się, że właściciele gospodarstw powinni być świadomi, że osoby powyżej 45 roku życia uważają ten czynnik za bardzo ważny (tab.1).

Nie bez znaczenia była też łatwość dojazdu do obiektów. Co prawda większość osób, a zwłaszcza osoby starsze, posiadają własny środek lokomocji, który umożliwia im dojazd do każdego gospodarstwa nawet, najbardziej oddalonego od miejsca zamieszkania, ale jednak dla znacznej liczby osób młodszych możliwość dojazdu środkami komunikacji zbiorowej jest czynnikiem istotnym (tab. 2).

Tereny do jazdy konnej w gospodarstwie B otrzymały ocenę najniższą ze względu na dojazd drogą gminną oraz krzyżujące się z trasami rowerowymi ścieżki konne, jak również ukształtowanie powierzchni i zalesienie wraz z wystającymi gałęziami drzew. Duża otwarta przestrzeń ograniczona horyzontem jest czynnikiem niezmiernie pożądanym przez osoby bardzo dobrze i szybko jeżdżące konno, jak też w pełni sprawne fizycznie. Dlatego ujeżdżalnie w gospodarstwach A i D wypadły najlepiej, o czym decydowała wielkość, ukształtowanie terenu i wartości krajobrazowa (tab. 2).

Wyniki oceny budynków inwentarskich przedstawiono w tabeli 3. W obiekcie A można by sugerować poprawę jakości szatni i sanitariatów, co pociągnęłoby stosunkowo nieduże wydatki, a bardzo istotnie wpłynęłoby na podwyższenie ogólnej oceny zabudowy tego gospodarstwa.

Tabela 3. Ocena zabudowy oraz internetowej formy promocji (skala od 1 do 10).

Table 3. Evaluation of buildings and promotion on websites (scale from 1 to 10).

Podmiot oceny Subject of evaluation	Gospodarstwa – Farms				
	A	B	C	D	E
Zabudowa					
Stajnia dla koni Stable	9	10	7	1	10
Siodlarnia Saddle room	6	10	6	1	8
Szatnia Cloakroom	1	10	7	1	6
Sanitariaty Lavatories	2	10	4	1	5
Inne obiekty Other objects	9	10	6	4	7
Czystość i estetyka Cleanliness and esthetics	8	10	8	6	4
Średnia ocena Average mark	5,8	10,0	6,3	2,3	6,7
Internetowa forma promocji – Promotion on websites					
Łatwość szukania Searching simplicity	9	5	5	10	1
Dostępność informacji Information accessibility	3	8	9	10	1
Czytelność, przejrzystość Legibility, clarity	3	9	5	8	1
Mapki dojazdowe Accessible maps	1	1	9	7	1
Tłumaczenie na języki obce Translation for foreign languages	1	1	7	7	1
Średnia ocena Average mark	3,4	4,8	7,0	8,4	1,0

Najwyższa ocena za budynki w gospodarstwie B (tab. 3) wskazuje, że duże środki finansowe wydane na utworzenie tego gospodarstwa są wysoko oceniane zwłaszcza w grupach wiekowych 35-45, a szczególnie powyżej 45 lat (tab. 1). W gospodarstwie D stan infrastruktury jest bardzo niski, jednak jest to stadnina,

w której konie są utrzymywane w systemie wolno-wybiegowym. Gospodarstwo powinno kierować swoją ofertę raczej dla osób młodszych, które nie przywiązują szczególnej wagi do zaplecza sanitarno-socjalnego. Osoby prowadzące to gospodarstwo prawdopodobnie mają świadomość tego faktu, bowiem położyły duży nacisk na utworzenie dobrze działającej strony internetowej. Obiekt E zdaje się być zupełnie nie zainteresowany tą formą promocji, ponieważ jego strona w ogóle nie powstała. Gospodarstwo to uzyskałoby na pewno wyższe oceny, gdyby zwrócono w nim więcej uwagi na estetykę i poprawę warunków sanitarno-socjalnych (tab. 3).

Spośród pięciu analizowanych gospodarstw, tylko w jednym przypadku (C) zanotowano niekorzystne zjawisko oddziaływania bliskości szlaków komunikacyjnych na zachowanie koni. Na te nowe, nieznane i niebezpieczne, bodźce (z punktu widzenia zwierzęcia pierwotnie żyjącego w stepie) koń reaguje w pierwszym odruchu ucieczką, co może stanowić znaczne zagrożenie dla niedoświadczonych jeźdźców (Pruchniewicz 2003).

Wnioski

1. Osoby starsze (>45 lat) przy wyborze gospodarstwa do jazdy konnej kierują się szczególnie stanem budynków oraz bezpieczeństwem i komfortem na ujeżdżalniach.
2. W grupach wiekowych poniżej 45 roku życia preferowana jest jazda w terenie, co jest prawdopodobnie spowodowane większymi umiejętnościami i sprawnością fizyczną tych osób.
3. Żaden z ocenianych ośrodków nie wykorzystał możliwości promocji, jaką zapewniają strony internetowe oraz tablice informacyjne przy drogach.

Literatura

- Drzewiecki M., 2001. Podstawy agroturystyki. Wyd. OPO, Bydgoszcz.
- Kryszak A., Grynja M., 2000. Zmieniająca się rola pastwiska w zależności od składu florystycznego i użytkowania. Zesz. Nauk. AR, Kraków, 368 (73), 205-210.
- Muir S., Sly D., 2002. Horse & Rider. Lorenz Books, New York.
- Pruchniewicz W., 2003. Akademia jeździecka. CHABER PR, Warszawa, 11-18.
- Wiatrak A.P., 2003. Baza agroturystyczna w Polsce i uwarunkowania jej rozwoju. Zesz. Nauk. AR, Kraków, 402, 35-42.

